

Mislimo na **STARIJE!**

*Ukoliko se ne bude vodilo računa o pravu starijih osoba
da budu digitalno informisani, edukovani i uključeni,
ova grupa može ostati bez mnogih prava koja im pripada.*

PENZIONERI TEŠKO USPIJEVAJU DA ISPRATE GALOPIRAJUĆU DIGITALIZACIJU ŽIVOTA?

Digitalizacija svih segmenata društva više nije samo predmet odluke, već i činjenica koja je važna i sa kojom se jedno društvo suočava na svakom koraku. Digitalizacija mijenja živote građana tako što mijenja način na koji rade i obavljaju svakodnevne zadatke.

Moderno doba sa uređajima poput kompjutera ili pametnog telefona omogućilo je da danas od kuće, iz kafane, dok se rekreiramo, možemo da platimo račune, porez, da zakažemo pregled kod lječnika, da dobijemo elektronski recept, da provjerimo da li apoteka ima lijek, organizujemo putovanje, naručimo hranu, kućne potrepštine.

Većina starijih ima i dalje telefon na tipke, za njih je komplikovano da koriste mobilne telefone nove generacije iz razloga da nešto ne pokvare i samim tim izazovu veliku štetu. Biti penzioner u digitalnom dobu u Crnoj Gori u kojoj se sve češće osnovne životne potrebe ispunjavanju sa par klikova na kompjuteru ili telefonu, nije nimalo lako. Veliki razlog tome je, što oni još uvijek nijesu svjesni i nijesu upoznati sa novim tehnologijama koje im pružaju neograničene mogućnosti, pa samim tim i ne mogu da ovladaju vještinama.

Kada govorimo o kategorijama stanovništva koje se često navode kao grupa pod rizikom, starije osobe (65+) spadaju u jednu od kategorija pod najvećim rizikom od digitalne isključenosti. Ukoliko se uz razvoj digitalne tehnologije o ovoj grupi ne bude vodilo računa i o pravu starijih osoba da budu digitalno informisane, digitalno edukovane i digitalno uključene, ova grupa će ostati bez mnogih prava koja im pripada.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mmine.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME

DA LI SE PENZIONERI PLAŠE KORIŠĆENJA MOBILNIH TELEFONA?

Pametne telefone danas nose svi - poslovni ljudi, oni koji imaju novac, koji ga nemaju, zaposleni, djeca, a sve češće i penzioneri. Iako naša zemlja gotovo u svim oblastima zaostaje za svijetom, kada su ove mobilne spravice u pitanju nerijetko se poslednji cent daje na noviji model koji kod nas stiže sa svega nekoliko mjeseci zakašnjenjenja od svjetske objave.

U svijetu je prisutan trend da se sve veći broj korisnika, čak 83% opredjeljuje za pametne telefone. Prema tome, ni starija populacija nije izuzetak bez obzira što su njihove potrebe za komunikacijom najviše usmjerene na pozive i poruke.

Međutim, kada govorimo o penzionerima u Crnoj Gori, i dalje postoje predrasude o korišćenju pametnih telefona i interneta iz razloga što nijesu dovoljno upoznati sa njihovim korišćenjem i smatraju da je kasno za digitalno opismenjavanje. Sa druge strane, oni koji su se opredijelili za telefone nove generacije većinom ne koriste sve prednosti već samo one osnovne karakteristike.

**PENZIONERI SU NEDOVOLJNO
INFORMISANI O KORIŠĆENJU
PAMETNIH TELEFONA
I INTERNETA!**

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.minne.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME

GODINE NIJESU PREPREKA DIGITALNOM OPISMENJAVANJU!

Nove tehnologije pružaju neograničene mogućnosti samo onima koji ovladaju vještinama.

Najvažniji zadatak u cilju uključivanja penzionera u digitalni svijet, ogleda se u razbijanju njihovog straha i predrasuda. I zaista rijetki su oni koji su ovladali vještinama i uveliko koriste blagodeti koje im pružaju razne aplikacije preko kojih iz komfora svoga doma završavaju razne obaveze.

Neko rezerviše hotel kada ide na planinarenje, avionsku kartu, neko preko aplikacije završava elektronski recept i zakazuje pregled kod doktora, ali sa druge strane kod većine starijih vjerovatno nedostaje dovoljno želje za novim učenjem.

Ukoliko se ova praksa nastavi i ukoliko se ne bude vodilo računa i o pravu starijih osoba da budu digitalno informisane, edukovane i uključene, ova grupa može ostati bez mnogih prava koja im pripadaju.

Stariji su zaboravljeni u našem društvu, a ostvareni su profesionalci, puni znanja i ideja. To je ogroman potencijal i moraju se dodatno digitalno opismenjavati i edukovati.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mmine.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

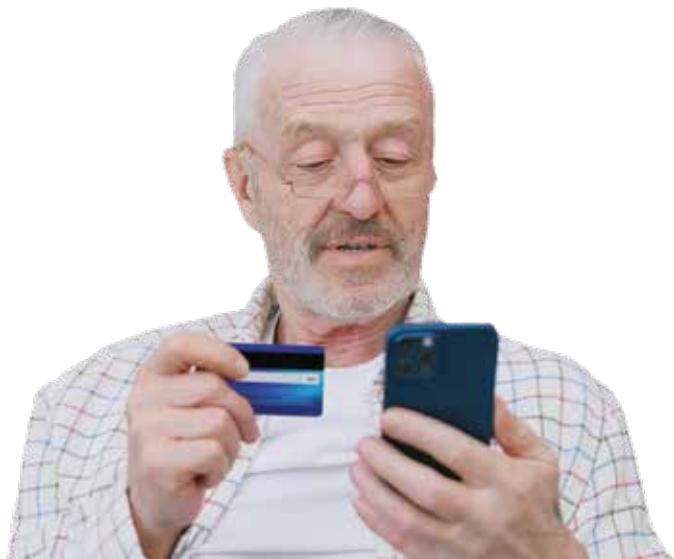

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME

STARIJI U MALOM PROCENTU TRGUJU PREKO INTERNETA!

Online kupovina i plaćanje postalo je sastavni dio finansijske kulture građana naše zemlje i takva vrsta plaćanja ima kontinuiran trend rasta. Navike korisnika su se evidentno promijenile, dobrim dijelom zbog pandemije, ali prije svega zbog naprednih tehnoloških rješenja u oblasti bezgotovinskih plaćanja i internet trgovine koja su građanima dala veću slobodu izbora i bolje korisničko iskustvo pri kupovini i plaćanju. Kada su u pitanju penzioneri, i dalje je relativno mali broj onih koji se odlučuju za online trgovinu i plaćanje.

Razlog tome su nedovoljna informisanost i strah od prevare i zloupotrebe podataka. Penzioneri nijesu u dovoljnoj mjeri informisani o načinu funkcionisanja online trgovine, pa prema tome njihov procenat i dalje stagnira.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mgne.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIJE
WWW.ESERVISI.ME

DOSTUPNI ELEKTRONSKI SERVISI U CRNOJ GORI

Provjerite stanje na Vašem računu bez registracije na sistem i saznajte kako funkcioniše sistem za elektronsko plaćanje električne energije.

Uz Moj One aplikaciju plaćajte račune u realnom vremenu, a svako naredno plaćanje izvršite brzo i jednostavno, na klik.

Uz eZdravlje možete zakazivati posjete izabranom ljekaru, možete imati uvid u propisane recepte, imati uvid u biohemijske laboratorijske analize i vidjeti da li su vaši predviđeni ljekovi dostupni u apotekama.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mmine.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME

DOSTUPNI ELEKTRONSKI SERVISI U CRNOJ GORI

WEB račun Vam omogućava plaćanje svih računa sa jednog mesta.

CKB GO aplikacija je nova generacija mobilnog i internet bankarstva.

Na portalu eUprave dostupni su brojni elektronski servisi državnih organa i korisne informacije o uslugama koje se mogu ostvariti od kuće, bez direktnog kontakta i odlaska na šalter.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mmine.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME

O PROJEKTU

Osnovni zadatak ovog projekta je da naučimo penzionere da koriste online servise. Zvanična stranica projekta je www.eservisi.me koji će sadržati sve bitne informacije i olakšice u korišćenju elektronskih usluga.

Penzionerima će tokom obuke biti pružena sva neophodna pomoć, od pravljenja mail adresa pa sve do konkretnih načina plaćanja računa elektronskim putem, korišćenja određenih aplikacija i slično. Prednost obuke je što će penzioneri biti pismeno uključeni i edukovani, dobiće sve potrebne informacije o različitim segmentima.

Iz tog razloga, cilj ovog projekta jeste da se penzioneri uključe u svijet interneta, korišćenja online servisa, i ostalih usluga što će im u mnogome olakšati svakodnevne aktivnosti, smanjiti čekanje u redovima, uštedjeti novac. Cilj je da se razbije strah kod starijih da ne mogu nešto da nauče u poznim godinama.

www.eservisi.me

NVO MMNE
Multimedijal
Montenegro
www.mmine.me

Ministarstvo
javne uprave
i digitalnog
razvoja

IKT ZA STARIE
WWW.ESERVISI.ME